

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 4. Parochus, vel Sacerdos de ejus licentia matrimonio assistens, non
es Minister essentialis Sacramenti Matrimonii, sed ipsi contrahentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

non dictum fuit apud eum Sanctissimo... San-
ctissimus (nempe Pius V.) probavit sententiam Ca-
nonisiam, quod (purificata conditione, per con-
sensum patris) matrimonium sit perfectum, nec
opus est alia iteratione contractus coram Parocho,
si que prevalere, & in decidendo attendendam ef-
se opinionem Canonisiam. Concilium autem Tri-
dentinum nihil ad hanc rem facere, seu non esse
contrarium. Idem sentit altera Congregatio sub
Clemente VIII. idipsum approbante, ut videre
est apud Fagnanum loco citato.

25. Ecce Sanctiss. D. Pius V. aperte pro assertione
nostra. Quia hoc ipso virtualiter declaravit, ver-
ba illa Parochi (ego vos conjungo, &c.) non esse
formam substantialem Sacramenti Matrimonii,
quo declaravit, secundum opinionem Canonis-
tarum (in dicto casu) Matrimonii Sacramen-
tum, purificata conditione, esse perfectum, ab-
que nova presentia Parochi. Quod esse non pos-
set, si verba illa Parochi essent forma substantia-
lis hujus Sacramenti. Cum enim verba illa sint
de presentia, presentia liter profertur, dum
Matrimonii Sacramentum perficitur, si sint for-
ma substantialis ipsius; sicut forma verbalis &
substantialis reliquorum Sacramentorum presentia-
liter profertur debet, dum ipsa perficiuntur.

26. Denique (ut arguit Fagnanus ad cap. quod no-
bis de clandest. despons. n. 5.) certum est, ante
Concilium Tridentinum, matrimonium clande-
stinum fuisse verum & ratum matrimonium,
& consequenter Sacramentum. Doctores in cap.
ex publico de convers. conjug. cap. gaudemus,
& cap. quanto de divortis, adeo ut contrarium
asserere, sit (inquit) periculosum in fide. Nam
cum Ecclesia Catholica semper docuerit, verum
fidelium matrimonium esse Sacramentum, capi-
ad abolendam de heret. si que definitum, ma-
trimonium clandestinum fuisse verum & ratum
matrimonium. Tridentinum sess. 24. c. 1. de
reform. matrim. Sequitur, ut definitum ite-
dem sit, matrimonium clandestinum esse Sa-
cramentum. Ita ille. Enimvero, juxta lauda-
tos Canones, solum illud matrimonium dicitur
ratum, quod est Sacramentum. Et si nec matri-
monia clandestina (antequam ea irrita faceret Ec-
clesia) nec matrimonia, de quibus n. 21. 22. 23.
24. fuissent Sacramenta, sed contractus mere ci-
viles; ad forum Ecclesiasticum privative non spe-
ctassent: utpote ad quod privative non spectant
contractus pure civiles: & ad quod matrimo-
nium non spectabat, priusquam esset Sacramen-
tum. Siquidem causa matrimonialis, ratione Sa-
cramenti, pertinet ad Ecclesiasticam, non ad
Laicam Potestatem, ut docet S. Thomas in 4.
dist. 42. a. 1. ad 4. juncto argumento contrario,
estque receptissima Theologorum & Canonista-
rum sententia. Dicta vero matrimonia ad forum
Ecclesiasticum non pertinere, nec pertinuisse,
nullus est qui audeat asserere.

CAPUT IV.

Parochus, vel Sacerdos de ejus licentia matri-
monio assistens, non est Minister essentialis
Sacramenti Matrimonii, sed ipse contrahentes.

27. Minister hujus Sacramenti esse Sacerdotem,
innuere visus est Guilielmus Parisiensis lib.
de Sacram. tr. de Matrim. c. 9. Sed vel nullos,
vel paucissimos sectatores habuit usque ad Mel-
chiorum Canum, qui lib. 8. de locis Theol. c.
5. in solut. ad 3. hanc opinionem tucetur, pro ea
perperam referens Petrum Paludanum in 4. dist.
5. q. 2. cum ibidem clarè tradat oppositum,
his verbis: essentia matrimonii consistit in mutuo
consensu per verba unius alteri expresso. Hic
benedicens, qui solum sacramentale quoddam ad-
Toms. III.

bibet. Canum tamen secuti sunt Simon Vi-
gor, Doctor Sorbonicus, Estitus, Sylvius, Scri-
bonius, & nonnulli hodie Sorbonici & Lovan-
nienses, in eo tamen suos non secuti Majo-
res, ut videre est in Hesselio Catech. lib. 5. cap.
102. de causa efficiente matrimonii, ubi dicit
consensum utriusque partis per verba de presenti
sufficere ad essentiam conjugii. Et infra: patet
sufficere consensum conjugum quoad essentiam Sa-
cramenti secundum leges, ut Nicolaus Pontifex
ait; id est secundum legem naturæ & divinam.
Idem videri potest in Molano, Wiggers, &c.

In eo etiam dicti Authores recessisse videntur
à Magistro Sententiarum, S. Thoma, Scoto, &
maxima parte Veterum & Modernorum. Aper-
tè enim fallitur Bannez (ut Cabassarius ostendit
in Jur. Can. Theor. & Prax. lib. 3. c. 18. n. 2.)
dum 1. p. q. 1. a. 8. dub. ult. in respons. ad
3. ait, Magistrum, D. Thomam, & Scotum du-
bitasse de hac questione: Itaque cum Doctores
penè omnibus (ut videre est apud Vasquez de
Matrim. disp. 3. dub. 3. & seqq.) asserimus, Sa-
cerdotem non esse ministrum essentialem Sa-
cramenti Matrimonii, sed ipsomet contrahentes. Et

28. Probatur 1.º ex Tridentino sess. 24. c. 1. de re-
form. matrim. ubi non præcipit absolute Parochis,
ut verbis illis utantur, dum matrimonio assistunt:
ego vos conjungo, &c.; sed vel illis, vel aliis, pro
ritu cujusque Provincie. Absolute verò præce-
pisset illis uti, si verba illa substantialem Sa-
cramenti formam continere putasset. Etsi enim in
ritibus accidentalibus Sacramentorum suis cuique
Ecclesie ritus permittatur; non tamen in ritibus
essentialibus, ac præsertim in forma substantiali:
ut patet ex eo quod Concilium Florentinum eam-
dem materiam & formam Sacramentorum om-
nibus Nationibus, sãtem pro Ecclesia Latina,
præscripsit. Quodque de mente Patrum Triden-
tinorum verba illa Parochi non sint de essentia
Sacramenti Matrimonii, amplius colligitur ex
eo quod circa questionem: nem quodcumque in-
ter Christianos conjugium esset Sacramentum? om-
nes ferè in Tridentino sentiebant quod sic: Pauci
enim cum Simone Vigor id censebant de eo solo
quod Sacerdotis benedictio suscipit, teste Pallavi-
cino lib. 20. Histor. Conc. Trid. c. 4. num. 1.

29. Si Sacerdos foret minister essentialis hu-
jus Sacramenti, necessariò deberet esse præsens,
dum hoc Sacramentum de invalido & nullo (v.
g. ob occultum metus impedimentum) sit vali-
dum. Atqui dum matrimonium coram Parocho
& testibus est invalidè celebratum, ob occultum
metus impedimentum, Parochus non debet ne-
cessariò esse præsens (nec per se, nec per alium
à se commissum) dum hoc Sacramentum de in-
valido sit validum, uti Pius V. & Clemens VIII.
sacraque Congregatio Concilii declararunt supra
n. 24.

30. dum Christus instituit hoc Sacramentum, 31.
nullum novum ritum instituit, quoad materiam,
formam & ministrum matrimonii; sed legitimum
matrimonii contractum, qui jam erat in usu,
secundum quod erat in usu, voluit in baptizatis
esse Sacramentum. Solum proinde aliquid speciale
requirit ex parte subjecti, seu contrahentium, ut
scilicet forent baptizati, intentionemque haberent
in omnibus Sacramentis requisitam, utique faciendi
quod ipse instituit. Amplius enim voluisse, dum
hoc Sacramentum instituit, neque ex Scriptura
probari potest, neque ex Traditione, sive ex Pa-
tribus & Conciliis.

32. causa efficiens reliquorum Sacramento-
rum est eorum minister. Igitur & causa efficiens
Sacramenti Matrimonii est illius minister. Sed
causa efficiens Sacramenti Matrimonii est mutuo
consensus per verba de presenti regulariter expre-
Q999 2

sus, seu ipsimet contrahentes, per illum consensum. Florentinum in Instructione Armenorum. Quod enim Florentinum ibi loquatur de Matrimonio, ut Sacramentum est, non ut contractus est præcisè, conficitur ex eo quòd in ea Instructione Patres Florentini *Ecclesiasticorum Sacramentorum veritatem, pro faciliori Armenorum doctrina, sub brevissima redegerunt formula, ut ibidem dicitur.* Incredibile proinde est quòd cum Florentinum ibi singulorum Sacramentorum veritatem ipsis compendiosè explicandam proposuerit, reliquorumque Sacramentorum ministrum expresserit, hujus solius Sacramenti ministrum inexplicatum reliquerit. Per consequens, incredibile est quòd postquam suscepit declarare ministrum, seu causam efficientem hujus Sacramenti, sui deinde propositi immemor, solius contractus, non Sacramenti Matrimonii causam efficientem intellexerit, cum ait: *causa efficiens Matrimonii est mutuus consensus, &c.* Maximè cum id à se intelligi de Matrimonio, ut Sacramentum est, contextus satis designet. Immediatè enim præcedit: *septimum Sacramentum est Matrimonium, quod est signum conjunctionis Christi cum Ecclesia.* Post quæ verba immediatè sequitur: *causa autem efficiens Matrimonii.* Non dixit causa efficiens hujus Sacramenti, prout in aliis Sacramentis dixit, *causa efficiens hujus Sacramenti.* Ne in hujus Sacramenti hic referretur ad conjunctionem Christi cum Ecclesia, de qua mentio immediatè præcedebat. Denique nullum alium ministrum hujus Sacramenti designavit, nisi contrahentes. Ipsos ergo designavit ministros, & nullum alium. Non proinde Sacerdotem: quem si censuisset hujus Sacramenti ministrum, id utique declarasset; eum hujus Sacramenti veritatem, Romanæque Ecclesiæ de eo doctrinam declarandam suscepisset: ne ignorato ministro, contingeret Armenos necessarium ministrum non adhibere, Matrimoniique proinde Sacramentum carere.

33 *5.º* minister essentialis hujus Sacramenti ille est, qui profert formam substantialem ipsius. Sed eam profert contrahentes, non Parochus, seu Sacerdos, ut probatum est capite præcedenti. Igitur Parochus non est minister hujus Sacramenti, sed contrahentes. Nec oppositum sufficienter probant Adversarii, vel probare possunt, ut proxime ostendemus.

CAPUT V.

Satisfit argumenta qua obijciuntur contra doctrinam Capituli tertii & quarti.

34 *Obijciunt ipsi 1.º* Matrimonium non esse Sacramentum, absque Sacerdotis ministerio, ex sacris Canonibus & Traditione probatur. Si quidem Evaristus Papa (relatus 30. q. 5. c. 1.) legitimum (inquit) non est conjugium, nisi ab his qui super sacramentum dominicalium habere videntur, & à quibus custoditur, non peratur. & à parentibus sponsatur, & legibus docetur, & suo tempore sacerdotialiter (ut mos est) benedicatur, & à Paranympis custodiat, & solemniter accipiatur. Item: *ita peracta legitima, non est connubia. Aliter verò præsumpta, non conjugia, sed adulteria, vel fornicationes sunt: nisi voluntas propria suffragata fuerit, & vobis succurrerint legitima.* Tertullianus lib. 1. ad uxorem c. 9. unde suffragamus ad enarrandam servitatem hujus matrimonii, quod Ecclesia conciliat, & confirmat oblatio, obsequat benedictio, Angeli renuntians, Pater rato habet. Concilium Cartag. IV. c. 13. sponsus & sponsa, cum benedicti sunt à Sacerdote, à parentibus suis, vel à Paranympis offerantur: qui cum acciperent benedictionem, eadem nocte, pro reverentia ipsius benedictionis, in virginitate permanent.

Refertur 30. q. 5. c. 5. Hormifias Papa (ut refertur ibidem c. 2.) nullas fideles, cuiuscumque conditionis sit, occultò nuptias faciat, sed benedictione accepta à Sacerdote, publicè nuptias in Domino. Siricinus epist. 1. ad Himerium Tarracon. Episc. c. 4. illa benedictio, quæ nuptiarum Sacerdos imponit, apud fideles cuiusdam sacrius instar est, si nullà transgressione violetur. Innocentius III. epist. 2. ad Victricium Rothomag. Episc. in Parado, cum Parentes humani generis conjugerentur, ab ipso Domino sunt benedicti. Quam formam etiam Sacerdotes omnes servare, usus ipse demonstrat Ecclesiæ. . . formam tenuisse legis, à Domino antiquitas inhiuit, doceatur.

Respondeo 1.º negando antecedens. Ad cuius probationem auctoritates allegatæ nihil faciunt ad rem. Cum nullus in Jure locus reperitur, ubi conjunctio conjugum per hæc verba Sacerdotis, ego vos conjungo, &c. vocetur nuptiarum benedictio. De illa ergo conjunctione sermo non est in objectis auctoritatibus, sed de benedictione solemni, quæ fit cum precibus & oblationibus (quam Adversarii fatentur Sacramentum essentialem non esse, dum præterunt, sola illa verba Sacerdotis, ego vos conjungo, &c. essentialia esse) dicit namque Evaristus: *cum precibus & oblationibus à Sacerdote benedicatur.* Et Tertullianus: *quod Ecclesia conciliat, & confirmat oblatio, obsequat benedictio.* Quòdque de ea etiam agit Concilium Cartag. IV. argumento est, quòd loquatur de benedictione, ad quam sponsi à Paranympis debentur, quæ solemnitas denotat ibi sermonem esse de benedictione solemni. Enimverò sola solemnis benedictio in Jure solet intelligi, dum simpliciter agitur de benedictione nuptiarum, ut patet ex cap. Capellanum, & cap. vir autem de secundis nuptiis, in quorum priore Alexander III. & in posteriore Urbanus III. statuit, secundas nuptias non esse benedicendas, nuptiarumque benedictionem iterandam non esse; imò puniendum Sacerdotem qui iteraverit. Certum est autem non esse prohibitum Sacerdoti in secundis nuptiis dicere: ego vos conjungo, &c. Idem constat ex Tridentino, & Rituali Romano. Siquidem Tridentinum sess. 24. c. 1. de reform. matrim. postquam statuit, Parochum, accepto utriusque partis consensu, dicere debere: ego vos in matrimonium conjungo, &c. hortatur conjuges, ut ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent, statimque benedictionem à proprio Parocho fieri, eamque à conjunctione (per illa verba: ego vos conjungo, &c.) aperte distinguit, dum suspendit Sacerdotem, qui aliter Paroche sponsos, sine illorum Paroche licentia, matrimonio conjungere, aut benedicere ausus fuerit. Ritualis verò Romanum tit. de matrim. benedictionem à conjunctione perpetuo distinguit: moneat Parocho conjuges, ut ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, &c. Coveat etiam Parochus, ut, quando conjuges in primis nuptiis benedictionem acceperint, eos in secundis benedicat. . . Matrimoniam. . . si domi celebratam fuerit, presente Parocho & vestibus, sponsi veniant ad Ecclesiam, benedictionem accipiant, &c.

Respondeo 2.º specialiter ad Evaritium, quod matrimonia facta sine solemnitatibus, quæ ibi enumerat, esse coram Deo legitima, etiam in ratione Sacramenti; sed non sic ut habeant omnem decorem & honestatem debitam. Ita respondet Magister loco citato. Et verò si omnia, quæ ibi enumerantur, forent de essentia matrimonii, requireretur, matrimonium contractum, non potest venià parentum, aut tutorum, aut sine dote, &c. coram Deo esse illegitima & nulla. Quod est contra fidem. Nec solum illegitima & nulla for-